

Лілія ТАЛАН,
вчителька початкових класів СЗОШ І ст. №30 м.Хмельницького

Кліпове мислення: міфи та реалії

Уперше термін «кліпове мислення» з'явився у середині дев'яностих. Назва походить від англійського слова clip, у перекладі «фрагмент», «уринок». Цей, новий на той час, тип мислення наробив багато шуму. Світ неабияк перелякався, отримавши інформацію про те, що кліпове мислення поширюється серед молодого покоління.

Кліпове мислення характерне тим, що йому не властиві логічні побудови. Інформація сприймається у вигляді розрізнених образів. Люди з кліповим мисленням погано запам'ятовують почуте, прочитане. Немає зв'язку, немає системи, немає і пам'яті.

Інформаційно перенасичений простір сприяє розвитку кліпового мислення. Завелика кількість інформації призводить до того, що її сприймають поверхово. Наші діти звикли до коротких повідомлень, до швидкого перегляду ілюстрацій, читання лише заголовків. Нікого не цікавлять довгі тексти, читання книг. Відсутній аналіз отриманої інформації. Міняється процес сприйняття, переробки інформації. Все це лякає дорослих, які намагаються жити по-старому.

Та у дітей з кліповим мисленням є і свої переваги. Ці діти можуть виконувати кілька справ одночасно. Вони швидко реагують на зміни. Мають здатність швидкого переключення уваги.

З огляду на те, що відбувається, треба навчитися використовувати переваги кліпового мислення у навчанні. Маємо навчитися створювати більш динамічні уроки з частою зміною методів, видів діяльності. Нам треба враховувати, що в учнів з кліповим мисленням переважає асоціативне мислення. Тому необхідно за кожної нагоди створювати слушні асоціації. Треба широко впроваджувати міждисциплінарний підхід. Виклад матеріалу має бути нелінійним, добір фактів – базуватися на вибірковості та помірності. Учнів слід навчати самостійного пошуку інформації. На перший план виходить розвиток критичного мислення та медіаграмотності. Не варто забувати про таку важливу складову, як словесно-логічне мислення та працювати над його розвитком.

Мовлення усне і письмове потребує особливої уваги. Нерідко виникають ситуації, коли треба висловити думку, донести її до слухача, отримати зворотній зв'язок. Світ вимагає нових умінь. Наші діти мають бути творчими, креативними. Вміння досліджувати, експериментувати, творити необхідно розвивати у них з раннього віку.

Що ж допоможе нам у такий нелегкий час? Які методи і прийоми дадуть необхідний результат? Дар'я Долгова, Світлана Дмитренко та Наталія Харченко розробили технологію «Клік-навчання». Її цінність – в інтегрованому способі пізнання через пошук та отримання інформації у поєднанні з виконанням різнопланових завдань і форм роботи.

Основними характеристиками технології є системність, ефективність, продуктивність, універсальність, креативність, гнучкість.

Технологія «Клік-навчання» має ряд переваг, які спрямовані на розвиток системного, критичного, логічного мислення. Завдяки технології формується цілісна картина світу, адаптивність до змін та гнучкість. Забезпечується вміння визначати причиново-наслідкові зв'язки. Розвиваються навички самоконтролю.

Технологію можна використовувати на будь-яких уроках, під час позакласної діяльності, у будь-який час.

Олександр Подоляк у своїй роботі «Клік-навчання, 3-4-ті класи» пропонує кілька завдань, спрямованих на використання технології з предмета «Я досліджую світ». Посібник містить запитання і завдання, роздатковий матеріал, тестові завдання для контролю знань.

Короткі повідомлення дають інформацію з певної теми. Після повідомлення обов'язковими є запитання для обговорення й творчі завдання. Учнів пропонуються завдання пошукового характеру. Використання схем, хронологічних таблиць, діаграм, що сприяє утворенню асоціативних зв'язків.

Є низка рекомендацій для тих, хто прагне досягти успіху під час використання технології «Клік-навчання»:

- Говоріть стисло, коротко.
- Усне завдання потрібно вмістити у 25 слів.
- Використовуйте методи візуалізації як основного способу надання нової інформації на уроках.
- Активно використовуйте Інтернет-ресурси на уроках та у процесі підготовки домашнього завдання.

Слід зауважити, що діти все ще вміють читати, робити висновки, проявляти емпатію, утримуватися від необдуманих вчинків. «Традиційні» мисленнєві процеси не витіснені повністю. Кліпове мислення має свої переваги та функціональне призначення.